

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/310/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115207322
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4115207322.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej v právnej veci žalobkyne: Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, IČO: 30 807 484, so sídlom Ulica 29. augusta 8, Bratislava, proti žalovanému: P. Q., D.: XX XXX XXX, miesto podnikania I. XX, zastúpený: Mgr. Peter Mesároš, advokát, so sídlom Bottova 34, Nitra, o zaplatenie sumy 2 367,16 eur s príslušenstvom a sumy 2.400,69 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 18C/152/2015 - 54 zo dňa 6. októbra 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.367,16 eura a sumu vo výške 2.400,69 eura na účet žalobcu, do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na vykonané dokazovanie a po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 238 ods. 1, 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalovaný zamestnával zamestnanca M., ktorý zomrel a ktorý svojím protiprávnym konaním spôsobil poškodenie na zdraví dňa 26.9.2006 F. pri plnení svojich pracovných povinností. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne číslo 8103096760 bol F. T. priznaný invalidný dôchodok na následky ublíženia na zdraví, ktoré menovaný utrpel pri dopravnej nehode dňa 26.9.2006. Poistencovi F. T. boli vyplatené dávky dôchodkového poistenia formou invalidného dôchodku za obdobie od 12.12.2013 do 11.12.2014 vo výške 2367,16 eura a za obdobie od 12.12.2014 do 11.12.2015 vo výške 2.400,69 eura. Súd prvej inštancie mal z dokazovania za preukázané, že žalovaný je pasívne legitimovaný s poukazom na zákon o sociálnom poistení. Na základe vykonaného dokazovania predovšetkým s poukazom na oznámenie Inšpektorátu dopravnej polície Würzburg - Biebelried, číslo BY 6376-008839-06/9 bolo preukázané, že zamestnanec žalovaného spôsobil dopravnú nehodu, a preto žalovaný v zmysle vyššie cit. ust. zodpovedá za škodu a je povinný zaplatiť náhradu nákladov dávok poskytnutých z dôchodkového poistenia formou invalidného dôchodku. Keďže žalobca má nárok voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá mu vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, a to vyplatením dávok poškodenému F. T., súd žalobe vyhovel v plnom rozsahu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný, ktorý žiadal rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo ho zmeniť a žalobu zamietnuť. Namietal,

že pasívne legitimovaným je v tomto súdnom konaní poskytovateľ povinného zmluvného poistenia - spoločnosť KOOOPERATIVA poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group s poukazom na ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) a ods. 3 v spojení s ustanovením § 15 PZP účinného v čase vzniku dopravnej nehody. Tento právny záver potvrdzuje aj doteraz zaužívaná prax, podľa ktorej pravidelne každý rok nemocenské dávky poskytnuté žalobcom uhrádzal poisťovateľ. Má za to, že takto vzniknutá škoda je krytá povinným zmluvným poistením. Ďalej poukázal na ustanovenie § 5 ods. písm. f) PZP účinného v čase vzniku dopravnej nehody, ktorý jednoznačne určuje možnosť, kedy poisťovateľ odmietne uhradiť za poisteného škodu, pričom nebola splnená ani jedna z náležitostí, kedy poisťovateľ neuhradí za poisteného vzniknutú škodu. Žalovaný považoval argumentáciu poisťovateľa, v zmysle ktorej v čase dopravnej nehody platilo znenie PZP účinného v čase dopravnej nehody, v zmysle ktorého mala poisťovňa povinnosť nahradiť škodu priamo poškodenému za účelové a tendenčné s cieľom sa vyhnúť poisťovnému plneniu. Uviedol, že poškodeného je potrebné vnímať v širšom kontexte, nakoľko škodu nahradil žalobca, tento sa dostal do pozície poškodeného, pretože plnením nemocenského poistenia vznikla škoda práve žalobcovi, ktorý musel tieto dávky nemocenského poistenia poskytnúť. Preto má za to, že poisťovateľ sa nesprávne domnieva, že poškodeným v tomto konaní je osoba, ktorá utrpela zranenie pri dopravnej nehode.

3. Žalobca k v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že s poukazom na jednoznačné znenie ust. § 238 Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení má právo Sociálna poisťovňa požadovať náhradu tejto škody práve od tretej osoby a nie od poisťovne. Žalobca je teda podľa platnej legislatívy oprávnený vymáhať škodu, a od toho, o kom má preukázané, že by za ňu mal podľa platnej legislatívy zodpovedať - v danom prípade od žalovaného. Preto žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.3 M Cdo 19/2008 zo dňa 21.1.2009 a z vyššie citovaného uznesenia je zrejmé, že žalovaný nemá absolútne žiadnu mieru spoluzavinenia na vzniku nároku na poskytovanie dávok. Žalovaný nemá žiadnu mieru zavinenia na skutočnosti, že jeho zamestnanec spôsobil dopravnú nehodu, ktorá bola príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok, preto nemožno aplikovať a uplatniť objektívnu zodpovednosť žalovaného. Aj z tohto dôvodu žalovaný nie je pasívne legitimovaným v tomto konaní.

5. Žalobca v reakcii na dupliku žalovaného poukázal na ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v tej súvislosti uviedol, že za tretiu osobu je považovaný pán Q., pričom škoda, ktorú pri svojej činnosti spôsobil sa považuje v zmysle § 420 ods. 2 za škodu spôsobenú žalovaným. Zodpovednosť sa môže žalovaný úplne alebo sčasti zbaviť len tým, že preukáže, že poškodenie zdravia si úplne alebo sčasti spôsobil sám poškodený pán T., pričom tento právny názor je uvedený aj v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 M Cdo 19/2008. Ďalej poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/256/2013 zo dňa 18.09.2013, kde súd veľmi jednoznačne odôvodňuje správnosť pasívnej legitimácie zamestnávateľa ako žalovaného v prípade náhrady škody spôsobenej zamestnancom žalovaného pri výkone činností v záujme zamestnávateľa.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Predmetom konania v zmysle žaloby žalobcu doručenej súdu dňa 19.3.2015 bol nárok na zaplatenie sumy 2.367,16 eura s príslušenstvom a to titulom náhrady škody v zmysle § 238 zákona č. 461/2003 Z.z. Žalovaný bol zamestnávateľom bývalého zamestnanca Eugena Soráda, ktorý svojim zavineným protiprávnym konaním spôsobil poškodenie zdravia dňa 26.09.2006 p. F. T. a to v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil ako zamestnanec žalovaného. M. Q. dňa 05.10.2006 zomrel. Podľa žalobcu s poukazom na § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako zamestnávateľ zamestnanca M. Q., ktorý zavinil dopravnú nehodu, žalovaný zodpovedá za škodu svojho zamestnanca. Rozhodnutím

Sociálnej poisťovne, ústredie č. 810 309 6760 bol F. T., priznaný invalidný dôchodok na následky ublíženia na zdraví, ktoré menovaný utrpel pri dopravnej nehode dňa 26.09.2006. Poistencovi boli vyplatené dávky dôchodkového poistenia, formou invalidného dôchodku za obdobie od 12.12.2013 do 11.12.2014 vo výške 2 367,16 eura. Až do uvedeného dátumu spoločnosť KOOOPERATIVA poisťovňa a.s. refundovala dôchodkové dávky vyplatené Sociálnou poisťovňou. Vo svojom stanovisku zo dňa 24.3.2015 adresovaného žalobcovi ohľadom pozastavenia vyplácaných dávok poukázala na § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. účinného pred 01.11.2003, z ktorého explicitne nevyplývala povinnosť poisťovateľa nahradiť za škodcu nároky uplatňované zo strany Sociálnej poisťovne. Táto povinnosť vyplýva pre poisťovateľa až odo dňa 01.11.2003, t.j. od účinnosti zákona č. 430/2003 Z.z., pričom táto povinnosť bola poisťovateľovi stanovená vo vzťahu k poškodenému, nie vo vzťahu k Sociálnej poisťovni. Až následne novelou č. 110/2007 Z.z. (účinnou od 1.4.2007) bola povinnosť poisťovateľa uhradiť predmetné dávky zo zdravotného poistenia upravená vo k príslušným subjektom.

9.1 Žalobca sa z rovnakého dôvodu žalobou doručenou súdu dňa 7.6.2016 v konaní vedenom pod sp.zn. 25C/170/2015 domáhal zaplata sumy 2400,69 eura, avšak za obdobie od 12.12.2014 do 11.12.2015. V oboch veciach bol žalovaný zaviazaný na zaplata platobným rozkazom, proti ktorým podal odpor. V odpore sa žalovaný bránil nedostatkom pasívnej legitímácie, ktorým má byť podľa žalovaného - spoločnosť KOOOPERATIVA poisťovňa. a.s. s tým, že poisťovateľ je povinný uhradiť škodu, ktorá vznikla v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou zamestnanca žalovaného. Na návrh žalovaného súd uznesením č. k. 18C/152/2015-50 zo dňa 5.10.2016 spojil obe veci na spoločné konanie s poukazom na ust. § 166 ods. 1,2 CSP s tým, že konanie sa bude viesť pod sp. zn. 18C/152/2015.

10. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

11. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

12. Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody vzniknutej výplatom dôchodkovej dávky od 1. decembra 2004 je ustanovenie § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v zmysle ktorého Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. V tomto ustanovení je riešená zodpovednosť tretích osôb - ide o zodpovednosť, ktorá vyplýva zo skutočnosti, že Sociálna poisťovňa je povinná priznať a poskytovať dávky aj v tých prípadoch, keď za príčinu vzniku nároku na dávky sú zodpovedné tretie osoby, tak právnické ako aj fyzické; v týchto prípadoch zavineného protiprávneho konania osôb zákon zakotvuje právo Sociálnej poisťovne na náhradu škody, to znamená, že Sociálna poisťovňa má špecifické práva požadovať „náhradu poskytnutých dávok“ a „náhradu škody“ od tretích osôb.

13. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní podanom žalobkyňou, preskúmal napadnutý rozsudok, konanie, ktoré mu predchádzalo, ako aj dôvody odvolania a skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, vec správne posúdil po právnej stránke, a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že pasívne legitimovaným nie je on, ale má ním byť KOOOPERATIVA poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group, ktorá ako poisťovateľ pravidelne každý rok nemocenské dávky poskytnuté žalobcom uhrádzala, keďže vzniknutá škoda v dôsledku vzniku poistnej udalosti dňa 26.9.2006 je krytá povinným zmluvným poistením. V konaní nebolo sporné, že škoda bola spôsobená motorovým vozidlom žalovaného, ktoré vozidlo bolo na základe povinného zákonného poistenia poistené v uvedenej poisťovni. Spoločnosť KOOOPERATIVA poisťovňa a.s. však prestala žalobcovi refundovať dávky dôchodkového poistenia, vyplácané poškodenému Ambrózovi a to od decembra 2013. Pokiaľ ide o námietky žalovaného spočívajúce v tom, že predmetné motorové vozidlo malo uzavreté PZP zodpovednosti za škodu, je potrebné poukázať na to, že primárna zodpovednosť žalovaného ako zodpovedného subjektu vyplýva z cit. ust. § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a okolnosť, či v konečnom dôsledku budú nároky uplatňované žalobcom v tomto konaní hradené z titulu zákonného poistenia zodpovednosti za škody, je vecou jednanja medzi žalovaným a poisťovňou, s ktorou mal žalovaný uzavreté PZP zodpovednosti za škody pri prevádzke motorového vozidla. Zodpovedným

subjektom na zaplatenie tohto regresu v zmysle § 238 ods. 1 je však žalovaný. Nakoniec aj zo stanoviska spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa a.s. vyplýva, že táto sa nebráni samotnému preplácaniu dôchodkových dávok, avšak odo dňa 01.11.2003, t.j. od účinnosti zákona č. 430/2003 Z.z., táto povinnosť bola poisťovateľovi stanovená vo vzťahu k poškodenému, nie vo vzťahu k Sociálnej poisťovni.

14. Žalovaný tiež namietal, že nemá žiadnu mieru zavinenia na skutočnosti, že jeho zamestnanec spôsobil dopravnú nehodu, ktorá bola príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok. Táto námietka však nebola odvolacím dôvodom, avšak okrajovo odvolací súd k namietanému poukazuje na ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. V danej veci bolo nesporné, že škoda bola spôsobená zamestnancom žalovaného v rámci plnenia pracovných úloh, a to motorovým vozidlom žalovaného. Preto tu nastupuje objektívna zodpovednosť zamestnávateľa za spôsobenú škodu. Odvolací súd je toho názoru, že treba vychádzať z ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zodpovednosť podľa tohto ustanovenia je daná na strane právnickej osoby (alebo fyzickej osoby najmä podnikateľa) v tých prípadoch, kedy škodca je voči nej v takom právnom vzťahu, že je namieste určenie tejto zodpovednosti miesto samotného škodcu, ktorý spôsobil škodu pri jej činnosti, na ktorú bol použitý. Pôjde tu o akúkoľvek takú činnosť, ktorá spadá do pôsobnosti právnickej osoby z hľadiska vecného, miestneho a časového. Ide tu o vnútorný, účelový vzťah k činnosti právnickej (fyzickej) osoby, ktorá túto činnosť vyvíja a nie o činnosť, ktorou by konajúca osoba sledovala svoj osobný záujem. Podľa odvolacieho súdu v danej veci nie je možné skúmať v zmysle ust. § 238 ods. 1 mieru zavinenia žalovaného. Bolo by možné skúmať iba mieru zavinenia jeho zamestnanca zosnulého Eugena Soráda, avšak takáto námietka týkajúca sa jeho miery zavinenia v konaní vznesená nebola.

15. Stranami sporu uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 M Cdo 19/2008 rieši otázku spoluzavinenia tretej osoby v súvislosti s ust. § 238 ods. 1, avšak s odkazom na všeobecnú úpravu náhrady škody v Občianskom zákonníku (§ 420 a nasl.). V rozhodnutí sa uvádza, že „zavinenie, ako subjektívna kategória, je v prípade tohto občianskoprávneho zodpovednostného vzťahu neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti. Keďže osobitné predpisy (zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení) otázku zavinenia (spoluzavinenia) v tomto zodpovednostnom vzťahu neupravujú, treba vychádzať zo všeobecnej úpravy (§ 420 a § 441 Občianskeho zákonníka)“. Aj z tohto rozhodnutia vyplýva, že zavinenie ako subjektívny faktor je možné skúmať len u konkrétnej osoby škodcu (v tejto veci zamestnanca M.) a nie u zamestnávateľa, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú tretej osobe zamestnancom pri vykonávaní činnosti v rámci svojich pracovnoprávných povinností. Vzhľadom k uvedenému, odvolací súd považoval aj túto námietku žalovaného za nedôvodnú.

16. Odvolací súd na základe vyššie uvedeného rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a to s poukazom na ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca si tento nárok neuplatnil.

17. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).